

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційне дослідження

КОРНАГИ ОЛЕКСАНДРА ІГОРОВИЧА

на тему: «Механізми державного управління регіональним розвитком

в умовах цифрової трансформації економіки»,

подане на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань

28 «Публічне управління та адміністрування»

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертації

Дисертаційне дослідження Корнаги О. І. присвячене вирішенню важливої науково-прикладної проблеми – удосконаленню механізмів державного управління регіональним розвитком в умовах цифрової трансформації економіки. Зазначена проблематика є однією з ключових у сучасній науці публічного управління, оскільки поєднує одразу декілька системних викликів: інституційні трансформації, цифровізацію економіки та необхідність забезпечення збалансованого розвитку територій.

Актуальність обраної теми зумовлена тим, що сучасна модель регіонального розвитку України формується під впливом комплексних і взаємопов'язаних процесів – децентралізації, цифровізації, інтеграції до європейського економічного простору, а також наслідків повномасштабної війни. У таких умовах традиційні механізми державного управління виявляються недостатньо ефективними, що потребує їх переосмислення та адаптації до нових реалій.

Цифрова трансформація економіки виступає не лише як технологічний процес, а як системний фактор зміни принципів функціонування державного управління. Вона передбачає перехід до data-driven управління, використання цифрових платформ, інтеграцію інформаційно-аналітичних систем та формування нових моделей взаємодії між державою, бізнесом і громадянами. У

цьому контексті регіональний рівень управління набуває особливої ваги, оскільки саме на ньому відбувається практична реалізація державної політики.

Особливої актуальності тема набуває в умовах післявоєнного відновлення України, коли регіони потребують не лише відновлення інфраструктури, але й формування нової моделі розвитку, що базується на інноваціях, цифрових технологіях та ефективному управлінні ресурсами. Це вимагає створення сучасних механізмів державного управління, здатних забезпечити координацію дій різних рівнів влади, підвищення ефективності використання ресурсів та досягнення стратегічних цілей розвитку.

У цьому контексті дисертаційне дослідження Корнаги О. І. є своєчасним та обґрунтованим, оскільки спрямоване на вирішення актуального наукового завдання – формування сучасної моделі механізмів державного управління регіональним розвитком в умовах цифровізації, що має важливе значення як для розвитку теорії публічного управління, так і для практики державної регіональної політики.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана у межах науково-дослідних тем кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», зокрема: «Соціально-економічні детермінанти формування та реалізації публічної політики України в умовах цифровізації» (номер державної реєстрації 0122U001115, термін виконання 02.2022–02.2027 рр.); «Модернізаційні детермінанти трансформації суспільно-територіальних систем України в умовах посилення процесів євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0118U001588, термін виконання 06.2018–12.2025 рр.).

Автор брав безпосередню участь у дослідженні архітекtonіки державного управління та розробці моделей цифрових механізмів, що сприяють зміцненню регіональної стійкості.

Повнота викладу основних положень дисертації у наукових виданнях

Зміст дисертації свідчить про системність проведеного дослідження та логічну послідовність викладу матеріалу. Основні положення та результати роботи пройшли належну апробацію та детально висвітлені у 13 наукових працях загальним обсягом 8,7 д.а. (особисто автору належить 6,6 д.а.).

Серед публікацій здобувача: 1 стаття у періодичному науковому виданні, проіндексованому у міжнародних базах даних Scopus та/або Web of Science; 1 колективна монографія; 5 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 6 публікацій в інших виданнях (матеріалах конференцій).

Кількість та якість публікацій повністю відповідають вимогам чинного законодавства щодо присудження ступеня доктора філософії, що підтверджує визнання результатів дослідження науковою спільнотою.

Теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Теоретична значущість роботи Корнаги О. І. полягає у поглибленні наукових засад публічного управління регіональним розвитком в умовах цифровізації. Автор удосконалив інституційний підхід до розуміння цифрової трансформації як ключового чинника зміни архітекtonіки державного управління, що зумовлює зміну функцій та процедур діяльності органів влади. Теоретичну цінність мають розроблені методичні підходи до оцінювання цифрової зрілості регіонів та інтегрований інструментарій, що поєднує принципи цифрового врядування та клієнтоорієнтованості.

Внесок автора у теорію публічного управління дозволяє сформулювати цілісну систему поглядів на розвиток територій через призму Smart-рішень та Big Data, що є необхідним для побудови ефективних моделей управління в цифрову епоху.

Практичне значення результатів дисертації підтверджується їх впровадженням у діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування та приватного сектору: Верховна Рада України (Народний депутат Гривко С. Д.) – результати використані для підготовки аналітичних матеріалів та пропозицій

щодо вдосконалення державної регіональної політики. ТОВ «Вальтек» – напрацювання впроваджені для оптимізації управлінських рішень та підвищення точності прогнозування в ІТ-сфері. Бучанська міська рада та Дмитрівська сільська рада – пропозиції автора використані при розробці стратегічних планів цифровізації управлінських процесів та підвищення ефективності взаємодії з громадою.

Результати також мають значення для освітнього процесу при підготовці фахівців за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Ступінь обґрунтованості й достовірності основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Аргументованість та високий рівень достовірності наукових результатів дисертації Корнаги О. І. базуються на системному дослідженні процесів трансформації державного управління в умовах цифрової економіки. Обґрунтованість положень роботи забезпечується використанням фундаментальних засад публічного управління, інституційного підходу та сучасних доктрин цифровізації, що дозволило автору сформувати цілісну теоретичну базу для модернізації регіональних управлінських механізмів.

Достовірність отриманих результатів підкріплена застосуванням комплексного методичного інструментарію, який включає: системний та структурно-функціональний аналіз для вивчення нормативно-правової та інституційної архітектури управління; економіко-статистичні методи та індексний підхід, за допомогою яких автором було розраховано інтегральні показники сформованості механізмів управління та індекси цифрової зрілості регіонів України; методи наукового моделювання, що дозволили розробити тривимірну (3D) логіку функціонування механізмів та багаторівневі моделі стратегічних пріоритетів.

Наукові положення та висновки дисертації пройшли належну апробацію у науковому середовищі. Результати дослідження висвітлені у 13 наукових працях,

серед яких є стаття у виданні, проіндексованому у міжнародній базі Web of Science, колективна монографія та 5 статей у фахових журналах категорії «Б».

Додатковим підтвердженням обґрунтованості та практичної цінності роботи є її реальне впровадження. Напрацювання автора були використані при підготовці аналітичних матеріалів для народних депутатів України (Верховна Рада України), у стратегічному плануванні Бучанської міської ради та Дмитрівської сільської ради, а також в операційній діяльності ТОВ «Вальтек». Наявність офіційних довідок про впровадження свідчить про високу прикладну значущість розроблених автором рекомендацій.

Логічна послідовність викладу, яка поєднує теоретичний генезис, глибокий аналіз стану цифровізації та розробку практичних алгоритмів впровадження інновацій, підтверджує наукову цілісність дисертації та достовірність сформульованих у ній висновків.

Наукова новизна отриманих результатів

Наукова новизна дисертаційного дослідження Корнаги О. І. полягає у комплексному розв'язанні актуального наукового завдання щодо теоретичного обґрунтування та розроблення практичних рекомендацій із вдосконалення механізмів державного управління регіональним розвитком в умовах цифрової трансформації.

Вперше: розроблено та науково обґрунтовано концептуальну модель цифрових механізмів державного управління регіональним розвитком, яка, на відміну від існуючих фрагментарних підходів, базується на системній інтеграції інституційних, управлінських і цифрових компонентів у єдину багаторівневу архітектуру, що забезпечує узгоджену взаємодію влади, бізнесу та громадськості; обґрунтовано комплексний підхід до вдосконалення інструментарію державної регіональної політики, що базується на інтеграції технологій Big Data, ГІС-технологій, Smart-рішень та електронного врядування в єдиний цифровий контур,

який забезпечує конвергенцію аналітичних і управлінських функцій у режимі реального часу та проактивність прийняття рішень.

Удосконалено: теоретичні засади цифрової трансформації економіки та системи публічного управління через поглиблення інституційного підходу, де цифровізація визначена як ключовий чинник зміни архітектури управління, що трансформує функції та процедури діяльності органів влади на регіональному рівні; методичні підходи до формування механізмів державного управління, які базуються на синергії принципів цифрового врядування, відкритих даних та клієнтоорієнтованості публічних послуг, що формують цілісний методологічний інструментарій; нормативно-правову архітектуру державного управління шляхом систематизації законодавства у сферах цифровізації та регіональної політики, що дозволило виявити інституційні неузгодженості та нормативні прогалини; теоретико-методичні засади оцінювання передумов та рівня цифровізації, що поєднують соціально-економічні, інституційні та цифрові індикатори в єдину аналітичну систему; науково-методичні підходи до оцінювання впливу цифрової трансформації на управлінську спроможність органів влади через систему показників цифрової зрілості та якості надання послуг.

Дістали подальшого розвитку: методичні положення щодо впровадження цифрових управлінських інновацій у діяльність регіональних органів влади, які інтегрують принципи міжсекторальної взаємодії та соціально орієнтованого підходу з урахуванням специфіки післявоєнного відновлення та сталого розвитку територій.

Визнання науковою спільнотою інноваційних результатів роботи засвідчується їх широким представленням у публікаціях здобувача, що є вагомим доказом ґрунтовності теоретичних висновків та їхньої реальної практичної ваги для галузі публічного управління.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

Дисертаційне дослідження Корнаги О. І. є оригінальною кваліфікаційною працею, виконаною здобувачем самостійно. Текст дисертації та опубліковані статті не містять неправомірних запозичень; використання чужих думок та концепцій оформлено згідно з чинними нормами бібліографічного опису. Висвітлення основних положень дисертації у 13 наукових працях свідчить про визнання результатів науковою спільнотою та їх відповідність високим етичним стандартам сучасної науки. Це є вагомим підтвердженням унікальності проведеного дослідження та сумлінності автора у дотриманні академічних норм.

Дискусійні положення та зауваження дисертації

Відзначаючи високий науковий рівень та прикладну значущість результатів дисертаційного дослідження Корнаги О. І., варто звернути увагу на окремі положення та висновки, які можуть бути предметом подальшої наукової дискусії:

По-перше, у роботі запропоновано тривимірну (3D) логіку функціонування механізму державного управління, яка охоплює стратегічний, функціонально-механізмівий та інструментально-цифровий виміри. Попри теоретичну обґрунтованість цієї моделі, постає питання щодо практичної складності її одночасної імплементації в усіх регіонах України. Зокрема, було б доцільно уточнити, які саме компоненти цієї логіки мають бути пріоритетними для регіонів, що належать до «кризових зон цифрової маргіналізації» або мають низьку управлінську спроможність.

По-друге, автор обґрунтовує вдосконалення інструментарію державної регіональної політики на основі технологій Big Data та геоінформаційних систем (GIS). Водночас варто детальніше розглянути питання кібербезпеки та захисту даних у межах розробленого цифрового контуру управління. В умовах воєнного стану та постійних загроз критичній інфраструктурі, використання відкритих даних та інтегрованих систем потребує додаткових механізмів верифікації та захисту інформації, про що варто було б зазначити ширше.

По-третє, у дослідженні представлена типологія регіонів України за рівнем цифрової зрілості та управлінської спроможності. Хоча запропоновані управлінські акценти для кожного типу є логічними, виникає потреба в уточненні механізмів переходу регіонів з нижчих кластерів до вищих. Було б корисним доповнити роботу описом конкретних стимулюючих інструментів (наприклад, цифрових субвенцій чи цільових програм), які допоможуть скоротити цифровий розрив між лідерами (Київська, Львівська обл.) та регіонами ризикової групи.

По-четверте, автор пропонує вдосконалення нормативно-правової архітектури через систематизацію законодавства у сферах цифровізації та регіональної політики. Проте залишається відкритим питання щодо узгодженості цих пропозицій із процесами європейської інтеграції України. Було б доцільно оцінити, наскільки запропоновані цифрові механізми корелюють із регламентами ЄС щодо цифрового врядування (наприклад, GDPR чи Digital Services Act), що є критично важливим для отримання міжнародної фінансової підтримки на відбудову регіонів.

По-п'яте, у прикладній частині дослідження розроблено алгоритм упровадження цифрових управлінських інновацій. Однак успіх цього алгоритму на місцях значною мірою залежить від людського капіталу. Варто було б надати конкретніші рекомендації щодо подолання цифрового опору серед державних службовців та підвищення їхньої цифрової грамотності, особливо у громадах, що перебувають у процесі післявоєнного відновлення.

По-шосте, аналізуючи інтегральні показники сформованості механізмів управління за 2019–2024 роки, автор відзначає позитивну динаміку в більшості областей. Водночас було б цікаво почути думку автора щодо стійкості цих результатів у довгостроковій перспективі: які фактори, окрім дефіциту фінансування, можуть спричинити стагнацію цифрового розвитку регіонів у поствоєнний період?

Незважаючи на зазначені дискусійні моменти, вони мають характер побажань для подальших досліджень і не применшують високу наукову цінність

роботи. Дисертація Корнаги О. І. є вагомим і самостійним внеском у розвиток теорії та практики публічного управління регіональним розвитком в умовах цифрових трансформацій.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам

Дисертація Корнаги Олександра Ігоровича за своїм змістом, оформленням і структурою є завершеною, самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, в якій викладено нові науково обґрунтовані результати особисто проведених здобувачем досліджень. Ці результати мають стратегічне значення для вдосконалення механізмів державного управління регіональним розвитком в умовах цифрової трансформації економіки та післявоєнного відновлення України. Автором запропоновано комплексне вирішення наукової задачі щодо формування інституційно-цифрової моделі управління, що має вагомим теоретичне та практичне значення для підвищення управлінської спроможності регіональних органів влади.

Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам:

Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами та доповненнями);

Постанови Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами та доповненнями);

Наказу Міністерства освіти і науки України №40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами, Наказ МОН України від 31.05.2019 р. № 759).

Основні положення та результати дослідження належним чином висвітлені у 13 наукових працях, включаючи статтю у виданні, проіндексованому у базі Web of Science, та колективну монографію.

Враховуючи наукову новизну, високу актуальність теми та значущість отриманих результатів, дисертаційна робота Корнаги Олександра Ігоровича відповідає встановленим вимогам і її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

**доктор економічних наук,
професор, завідувач кафедри
менеджменту, маркетингу та
публічного адміністрування
Закладу вищої освіти
«Міжнародний науково-
технічний університет імені
академіка Юрія Бугая»**

Ростислав ТУЛЬЧИНСЬКИЙ

**Підпис Ростислава
ТУЛЬЧИНСЬКОГО засвідчую
Ректор Закладу вищої освіти
«Міжнародний науково-
технічний університет імені
академіка Юрія Бугая», доктор
економічних наук, професор**

Вероніка ХУДОЛЕЙ